

Перспективою подальших досліджень є розробка та впровадження технології підготовки випускників шкіл до ЗНО, зокрема з математики.

Використана література:

1. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : “К.І.С.”, 2004. – 112 с.
2. *Нестеров В. В.* Педагогическая компетентность : учеб. пособие / В. В. Нестеров, А. С. Белкин. – Екатеринбург, 2003. – 76 с.
3. *Пометун О. І.* Компетентнісний підхід до оцінювання рівнів досягнень учнів / О. І. Пометун. – К., 2004.
4. *Родигіна І. В.* Компетентнісно орієнтований підхід до навчання / І. В. Родигіна. – Х. : Вид. група “Основа”, 2005. – 96 с. – (Б-ка журн. “Управління школою”, вип. 8(32)).
5. *Сергеев И. С.* Как реализовать компетентностный подход на уроках и во внеурочной деятельности : практическое пособие / И. С. Сергеев, В. И. Блинов. – М. : АРКТИ, 2007. – 132 с.

***Бартенева И. А.* Целенаправленное формирование у выпускников школ предметной компетентности как условие эффективной подготовки к внешнему независимому оцениванию.**

В статье рассматривается актуальная проблема подготовки детей к внешнему независимому оцениванию, необходимым условием которой является формирование у них предметной компетентности. Раскрыта сущность компетентного подхода. Изучены пути формирования предметной компетентности на уроках математики.

Ключевые слова: компетентностный подход, компетентность, компетенция, предметная компетентность, внешнее независимое оценивание.

***Barteneva I. A.* Purposeful formation of high school graduates subject competence as a condition for effective preparation of the external evaluation.**

The article considers the actual problem is to prepare children for independent external evaluation, which is a necessary condition for the formation of their subject matter expertise. The essence of Competence approach. Explore ways of forming the subject of competence in math class.

Keywords: competence approach, competence, competency, subject competence, independent external evaluation.

***Бондаренко С. І., Макаренко О. Л., Сергієнко В. П.*
Відділ педагогічної та післядипломної освіти МОН України,
Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова
(Київ, Україна)**

ПІДГОТОВКА МАГІСТРІВ З ОСВІТНІХ ВИМІРЮВАНЬ В УКРАЇНІ: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ

У статті описано українську систему магістерської підготовки фахівців з освітніх вимірювань, проаналізовано стан її розвитку. Виявлено недоліки та окреслено перспективи розвитку.

Ключові слова. Фахівці з освітніх вимірювань, магістерська підготовка, компетентність, Болонський процес.

Запровадження тестових технологій у навчальний процес навчальних закладів усіх рівнів, їх вплив на розвиток системи освіти України, повномасштабне впровадженням зовнішнього незалежного оцінювання ініціює потреби ринку праці у фахівцях, що вміють використовувати тест як інструмент для забезпечення і підвищення якості освіти, вміють створювати, використовувати тести, аналізувати результати тестування, робити логічно правильні висновки, приймати компетентні управлінські рішення.

Згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 14.12.2011 р. № 1283 “Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки якості освіти” (із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ № 342 (342-2013-п) від 29.04.2013) [7] моніторинг проводиться на локальному, регіональному та загальнодержавному рівні (пункт 7), об'єктами моніторингу є (пункт 8):

- відомості про учасників освітнього процесу, зокрема про стан їх здоров'я, соціальний захист, умови життя та навчання, готовність до провадження певного виду діяльності, рівень задоволення потреби в освітніх послугах;
- процеси, що відбуваються у системі освіти, та характеристики її стану;
- результати навчальної діяльності;
- навчально-методичне, матеріально-технічне, нормативно-правове, кадрове забезпечення освітнього процесу.

Координує проведення моніторингу Міністерство освіти та науки України, організаційне забезпечення здійснюють Український центр оцінювання якості освіти та Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, який до того ж розробляє науково-методичне забезпечення проведення моніторингу, узагальнює статистичні та аналітичні відомості про якість освіти.

За даними Державної Служби Статистики України [5] станом на 2012 рік в Україні функціонують 16,4 тис. дошкільних навчальних закладів, 19,9 тис. загальноосвітніх навчальних закладів, 972 професійно-технічні навчальні заклади, 501 навчальний заклад I – II рівнів акредитації та 345 вищих навчальних закладів III – IV рівнів акредитації. І в кожному навчальному закладі від дитячого садочка до ВНЗ повинні проводитися внутрішній і зовнішній моніторинг якості освіти з метою підвищення її рівня. Саме це має спричинити “ланцюгову реакцію”, у якій перша і остання ланка взаємопов'язані: якісна освіта (*високий рівень освіти*) – конкурентоспроможний освічений фахівець – розвиток галузей – зростання економіки – *високий рівень життя* населення.

Підготовка достатньої кількості фахівців у галузі освітніх вимірювань для повноцінного забезпечення навчальних закладів всіх рівнів та освітніх адміністративних та наукових структур є наразі важливою проблемою. Перші кроки вже зроблено і, треба сказати, досить успішні. Наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 9 листопада 2010 року № 1067 було введено в дію перелік спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 року № 787. У цьому переліку до галузі знань “Специфічні категорії” було внесено нову спеціальність 8.18010022 “Освітні вимірювання”.

Проте, підготовка висококваліфікованих, освічених, компетентних фахівців повинна відбуватися з урахуванням ключових положень Болонського процесу (трициклова система підготовки, система залікових одиниць ECTS, додаток до диплому європейського зразка (Diploma Supplement), Національна рамка кваліфікацій, незалежні агенції з оцінювання якості освіти, мобільність викладачів та студентів).

Проблемам підготовки магістрів у галузі освіти присвячено наукові розвідки вітчизняних (В. А. Берека, С. В. Бурдіна, Р. А. Гейзерська, А. Н. Светлоусова, І. В. Шаран) та російських (Г. А. Вольдегебріал, М. О. Смірнова, О. А. Деревянко, Н. А. Гасірова) науковців.

Група науковців (В. П. Сергієнко, О. В. Авраменко, Ю. О. Ковальчук та інші) вже окреслили предметну галузь підготовки магістрів з освітніх вимірювань з урахуванням рівня освіти потенційних вступників, висвітлили основні аспекти підготовки. Однак, питання формування теоретико-методологічних засад підготовки фахівців зазначеного напрямку, особливостей її організаційно-педагогічних умов залишаються поза увагою сучасних науковців. Крім того, розгляд педагогічної літератури показав, що глибокий

аналіз стану підготовки магістрів зі спеціальності 8.18010022 “Освітні вимірювання” ще не був предметом системного наукового пошуку.

Тому виникла проблема дослідити теперішній стан магістерської підготовки зі спеціальності “Освітні вимірювання” в Україні, визначити чи виконуються всі вимоги Болонської декларації та розкрити перспективи розвитку, знайти і запропонувати прогресивні шляхи створення умов для повноцінної європейської магістерської підготовки в Україні та способи розв’язання проблем, які виникли на даному етапі.

Процес запровадження освітніх вимірювань, моніторингу якості освіти повинен супроводжуватися розвитком підготовки достатньої кількості високопрофесійних фахівців у цій галузі.

У зазначеному контексті йдеться про підготовку нового покоління висококваліфікованих, освічених, компетентних фахівців, діяльність яких відповідала б кращим зразкам світової практики освітніх вимірювань, вимогам, що відповідають Європейському простору вищої освіти.

Важливим кроком у впровадженні та популяризації цієї підготовки було виконання впродовж 2009 – 2012 років міжнародного проекту “Освітні вимірювання, адаптовані до стандартів ЄС” за програмою Європейського Союзу Tempus IV, у якому брали участь Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова, Кіровоградський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка та Ніжинський державний університет імені Миколи Гоголя. Вміщуючи у собі складові основних пріоритетів підсилення “трикутника знань” шляхом створення інноваційних відділів у вищих навчальних закладах, проект спрямовувався на забезпечення їх кадрового потенціалу та впровадження в Україні підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “Бакалавр” та “Магістр” з освітніх вимірювань.

Впровадження підготовки фахівців з освітніх вимірювань здійснюється також в Одеській державній академії технічного регулювання та якості (ОДАТРЯ), Київському університеті імені Бориса Грінченка.

Ми спробували систематизувати і порівняти зазначену підготовку у трьох вищих навчальних закладах. Загальні показники наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Вищий навчальний заклад	Ліцензійний обсяг		Система трьох циклів			Система залікових одиниць ECTS для ОКР “Магістр”	Diploma Supplement	Кваліфікація	Мобільність викладачів та студентів
	Денна форма	Заочна форма	Б	М	Д				
НПУ імені М. П. Драгоманова	50 (15/дз)	25	+	+	-	60	+	Керівник закладу з оцінювання якості освіти. Фахівець у галузі освітніх вимірювань	Програми “Відкритий світ”, “Еразмус Мундус”, “Програма імені Жана Моне”

Вищий навчальний заклад	Ліцензійний обсяг		Система трьох циклів			Система залікових одиниць ECTS для ОКР "Магістр"	Diploma Supplement	Кваліфікація	Мобільність викладачів та студентів
	Денна форма	Заочна форма	Б	М	Д				
НДУ імені Миколи Гоголя	15	0	+	+	-	60	-	Професіонал в галузі інформації та інформаційний аналітик. Викладач університету та вищого навчального закладу	
КДПУ імені Володимира Винниченка	25 (10/дз)	0	+	+	-	60	+	Професіонал в галузі інформації та інформаційний аналітик; Викладач університету та вищого навчального закладу	"Еразмус Мундус"

"Б" - бакалаврат, "М" - магістратура, "Д" - докторантура, "дз" - державне замовлення

Провідна роль у здійсненні підготовки фахівців з освітніх вимірювань серед педагогічних вищих навчальних закладів належить Національному педагогічному університету імені М. П. Драгоманова.

Навчальний процес магістрів за спеціальністю "Освітні вимірювання" у НПУ імені М. П. Драгоманова побудовано згідно з відповідним галузевим стандартом. Випускник магістратури повинен бути компетентним у галузі педагогічної, науково-дослідної, методичної, управлінської, проектної та культурно-просвітницької діяльності. При цьому, володіти загальнокультурними і професійними компетентностями, які проявляються у готовності здійснювати професійну та науково-дослідну діяльність: бути конкурентоспроможним, мобільним, використовувати освітній потенціал з різних дисциплін при виконанні професійних завдань, володіти навичками у сфері інформаційно-комунікаційних технологій та вміти працювати з інформаційними ресурсами в сучасних умовах, реалізувати свої здібності і прагнення до саморозвитку в інформаційному суспільстві, що дуже динамічно розвивається. Тобто сучасний випускник магістратури повинен не просто орієнтуватися у класичних та сучасних підходах до освітніх вимірювань, але як майбутній науковець, вміти організувати дослідження та експериментально перевірити отримані результати науково-дослідної роботи.

У системі фахової підготовки з освітніх вимірювань, яка досить детально описана у одній з наших попередніх праць [9], ставиться завдання сформувати у студентів-магістрантів цілісне уявлення про закономірності педагогічного оцінювання, познайомити їх з основними ідеями й методами сучасної тестології, сприяти розумінню теоретичних

основ майбутньої професії, допомогти загальному розвитку їхнього інтелекту [6, с. 50]. Фахівці цього профілю готуються до науково-викладацької, просвітницької та методичної діяльності у освітній та наукових сферах (освітньо-кваліфікаційний рівень магістра) та як додаткова спеціалізація (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра). Нами впроваджено навчальний план магістерської підготовки тривалістю в один рік: 60 кредитів (3,5 кредитів професійно-орієнтованої гуманітарної та соціально-економічної підготовки, 35,5 кредитів – природничо-наукової, професійної та практичної, 9 кредитів – виробнича практика, 3 кредити – комплексний кваліфікаційний екзамен, 9 кредитів – завершення написання магістерської роботи), який побудовано з урахуванням досвіду європейських університетів (Мелардаленського університету (Швеція), Римського університету La Sapienza (Італія), Кельнського університету (Німеччина). Саме виконання міжнародного проекту “Освітні вимірювання, адаптовані до стандартів ЄС” за програмою Європейського Союзу “TEMPUS – IV” сприяло ліцензуванню та акредитації магістерської підготовки до 2022 року. На сьогодні матеріали, підготовлені в рамках проекту, дозволяють здійснювати підготовку наближену до європейського рівня. Зокрема, для магістрантів денної та заочної форм навчання спеціальності 8.18010022 “Освітні вимірювання” читається 15 основних курсів, кожен з яких побудований на основі спеціальної навчальної моделі (рис. 2). Вона включає в себе чотири основних компоненти: зміст курсу, нормативна, методична, технологічна оболонки.

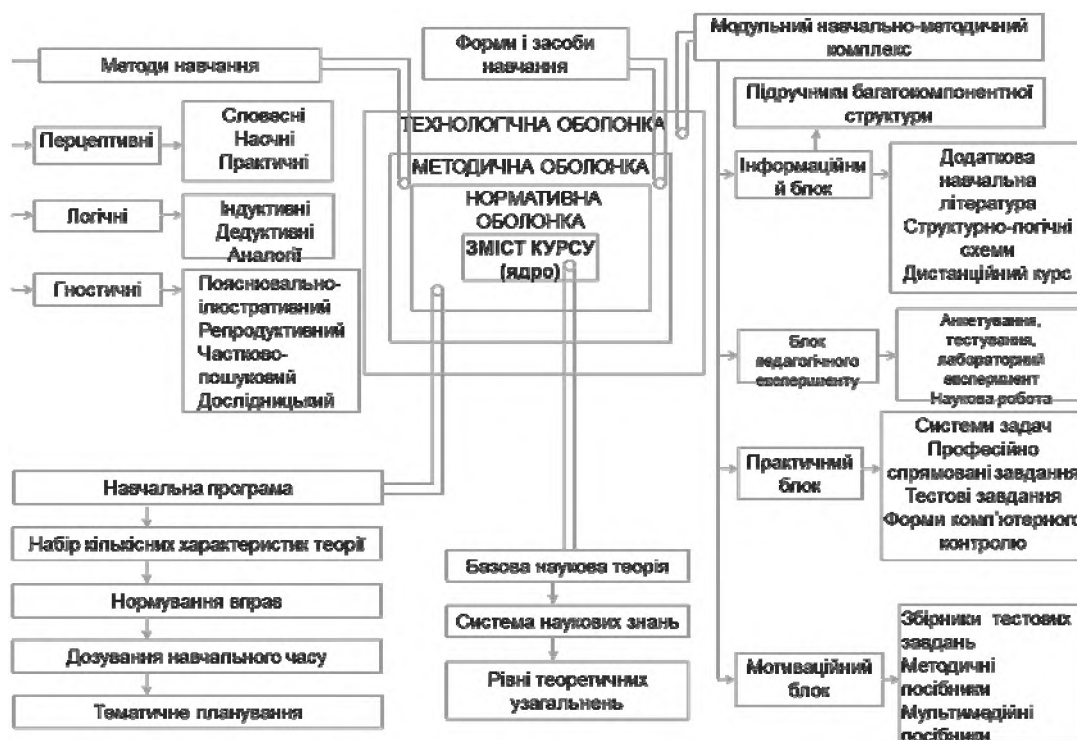

Рис. 2. Модель навчального курсу [6, с. 54]

До викладання дисциплін професійного циклу запрошуються провідні фахівці у галузі освітніх вимірювань та психометрії з США, Німеччини, Італії, Фінляндії, Росії, України.

Всі курси магістерської програми доступні в електронному вигляді в середовищі MOODLE. Це значно розширює та полегшує доступ до навчання в будь-який час та в будь-якому місці, що, без сумніву, є досить вагомою складовою ефективного навчального процесу.

Всі набуті під час навчання знання, уміння та навички закріплюються шляхом

проходження студентами безперервної практичної підготовки. Система безперервної практики дає змогу магістрантові отримати не лише вузькоспеціальні знання, але й передбачає вироблення у студента здатності до вміння використовувати отримані знання у своїй подальшій роботі. Тобто магістрант впродовж усього навчального року застосовує свої знання на практиці, проходячи всі її види (ознайомлювальну, навчальну, виробничу та переддипломну). За умов безперервної практики, набуття відповідного досвіду магістрант зі спеціальності “Освітні вимірювання” може адаптуватися до таких напрямів суміжної професійної діяльності: управлінська, соціологічна, маркетингова. Базами для здійснення цієї частини навчального процесу є:

- Центр моніторингу якості освіти НПУ імені М. П. Драгоманова;
- Центр науково-освітніх інновацій та моніторингу, м. Київ;
- Альянс Програми сприяння зовнішньому тестуванню в Україні USETI
- Регіональні центри оцінювання якості освіти (залежно від місця проживання та роботи магістранта)

Невід’ємною складовою навчальної практики є проведення семінарів-тренінгів, майстер-класів як провідними міжнародними експертами у галузі освітніх вимірювань, так і вітчизняними.

Підготовка магістерської роботи сприяє поглибленню знання магістранта суті питань на основі вивчення літературних джерел, що досліджуються, оволодінню методикою виконання магістерських науково-дослідних робіт, збиранню в повному обсязі та обробленні фактичного матеріалу щодо об’єкту дослідження.

Важливою вимогою Європейського простору вищої освіти є мобільність викладачів та студентів. Завдяки співпраці випускаючої кафедри комп’ютерної інженерії з Альянсом програми сприяння зовнішньому тестуванню в Україні (USETI) студенти та викладачі мають можливість стажуватися в університетах США та Європейських країн.

Умови для навчання в НПУ імені М. П. Драгоманова (професорсько-викладацький склад, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення, наявність сучасних баз виробничої практики та можливостей для науково-дослідної роботи, широка міжнародна діяльність випускаючої кафедри) дозволяють з кожним роком збільшувати контингент студентів (рис. 2).

Рис. 2. Рух контингенту магістрантів

По закінченню магістратури випускники здобувають кваліфікацію “Керівник закладу з оцінювання якості освіти. Фахівець у галузі освітніх вимірювань” та можуть

працювати викладачами дисциплін з циклу “Освітні вимірювання” у вищих навчальних закладах III та IV рівнів акредитації, керівниками та фахівцями центрів моніторингу якості освіти як окремих навчальних закладів, так і регіональних та всеукраїнських центрів тестування [6, с. 51].

Всі вищезгадані елементи дозволяють видавати випускникам магістратури додатки до диплому європейського зразка (Diploma Supplement), які місять у собі повні відомості про обсяг засвоєного навчального матеріалу, набуті компетенції та отриману кваліфікацію.

Таким чином, проаналізувавши стан магістерської підготовки з освітніх вимірювань в Україні, можна констатувати, що в цій царині є певні досягнення. Разом з тим, розвиток системи магістерської підготовки з освітніх вимірювань в Україні передбачає усунення деяких недоліків.

Магістратура, як освітньо-кваліфікаційний рівень розвинена, має ґрунтовне науково-методичне, навчальне, матеріально-технічне забезпечення. Спеціальності “Освітні вимірювання” ОКР “Бакалавр” не існує дотепер, що зумовлене декількома причинами. По-перше, новизна цієї спеціальності для України, по-друге, в переліку напрямів і спеціальностей [8] вона відноситься до спеціальностей, за якими здійснюється підготовка професіоналів за ОКР спеціаліста, магістра на основі базової або повної вищої освіти будь-якого напрямку підготовки чи спеціальності. Тобто питання не вирішене на нормативно-правовому рівні. Наразі, єдиний можливий варіант – “Освітні вимірювання” як додаткова спеціалізація – реалізується у всіх перерахованих вище університетах. Тобто, де-факто, все ж можна сказати, що бакалаврат для спеціальності забезпечується, але аспірантури і докторантури немає ні де-факто, ні де-юре. Тому для встановлення повноцінної послідовності бакалавр – магістр – кандидат наук – доктор наук потрібно зробити ще багато юридичних кроків та докласти командних зусиль.

Однорічна магістратура є досить вагомою перепорою для створення справді європейської структури підготовки. Тим більше, коли мова йде про специфічність цієї спеціальності. Адже, в магістратуру, як було вище зазначено, мають право вступати абітурієнти з дипломом про неповну вищу освіту будь-яких напрямів і спеціальностей. Одного року замало, щоб досягнути такі глибокі дисципліни як “Класичні тестові моделі”, “Моделі і методи IRT”, “Математико-статистичні методи в освітніх вимірюваннях” тощо. Тому, сподіваємося, що у новому Законі України “Про вищу освіту” питання дворічної магістратури, що практикується у країнах Європи та у США, буде врегульовано.

Важливе місце у підготовці фахівців з освітніх вимірювань виокремити для *формування психологічної компетентності*. Глибокий аналіз компетенцій зроблено О. І. Бонарчук [1], яка у структурі психологічної компетентності фахівця виокремлює психолого-професійну, соціально-психологічну, комунікативну та автопсихологічну.

Сформована психологічна компетентність магістра забезпечить наявність таких компонентів:

- а) мотиваційний (сукупність мотивів, установок, ставлень, що забезпечують прагнення фахівця бути компетентним у певній сфері його професійної діяльності);
- б) когнітивний (особливий тип організації психологічних знань, що забезпечує можливість ефективної професійної діяльності);
- в) операційний (уміння та навички, що забезпечують можливість прийняття та реалізації психологічно обґрунтованих ефективних рішень у певній сфері діяльності);
- г) особистісний (сукупність особистісних властивостей та якостей, що сприяють ефективності фахівця у певній сфері його професійної діяльності) [1].

Відсутній *широкомасштабний порівняльний аналіз з зарубіжними аналогами* (Росія, США, Фінляндія, Ізраїль, Польща і т.п.). Без чого не може бути інтеграції вітчизняної магістерської підготовки у світову систему освіти.

Міжнародна співпраця, що має на увазі набір груп іноземних студентів,

впровадження обміну студентами з університетами інших країн, впровадження практики отримання подвійного диплому.

Щоб збільшити контингент студентів потрібно *удосконалити та систематично проводити профорієнтаційну роботу*, тому що більшість абітурієнтів чи випускників просто не чули про таку спеціальність і не розуміють, де вони зможуть працювати після закінчення.

Ми погоджуємося з інноваційної пропозицією російського науковця Ю. А. Маленкова [3] про впровадження у освітній процес терміну і явища під назвою “*додана вартість випускників магістратури*”. Найважливішим для оцінювання успішності студента, навчального закладу та загалом національної освітньої системи країни є обчислення величини доданої освітньої вартості, набутої кожним студентом у процесі навчання. При розробленні в українській системі освіти явища доданої освітньої вартості варто запозичити досвід Польщі [4].

Недостатня кількість баз виробничої практики, що спричинене повільним виконанням Постанови Кабінету Міністрів України від 14.12.2011 р. № 1283 “Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки якості освіти”. Відкриття у всіх навчальних закладах України центрів чи лабораторій моніторингу якості освіти сприяло б розв’язанню цієї проблеми.

Працевлаштування. Варто налагодити більш тісну співпрацю з роботодавцями, проводити соціологічні дослідження, організувати спеціалізовані ярмарки вакансій, налагодити систему, коли роботодавець оплачує навчання свого майбутнього фахівця.

Висновки. Отже, узагальнюючи все викладене, треба відмітити, що магістерська підготовка з освітніх вимірювань в Україні, не зважаючи на її новизну для нашої системи, успішно впроваджена та швидко розвивається. У навчальних закладах, що здійснюють цю підготовку, є належне науково- та навчально-методичне, матеріально-технічне забезпечення, кваліфікований професорсько-викладацький склад.

Разом з тим, усунення недоліків, про які йшла мова у цій статті сприяло б розвитку системи магістерської підготовки з освітніх вимірювань в Україні і досягненню нею міжнародного рівня.

Використана література:

1. *Бондарчук О. І.* Психологічна компетентність фахівця: зміст та основні підходи / О. І. Бондарчук // Психологічні науки. – 1990 – Т. 2. – Випуск 8. – С. 30-36.
2. Закон України про вищу освіту (редакція від 05.12.2012 підстава 5460-17) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2984-14>.
3. *Маленков Ю. А.* Проблемы подготовки магистров с высокой добавленной ценностью / Ю. А. Маленков // “Высшее образование в России”. – № 12. – 2008 г. – С. 33-41.
4. *Милянник А. І.* Додана освітня вартість. Польський досвід [Текст] / А. І. Милянник // Вісник ТІМО: тестування і моніторинг в освіті. – 2011. – № 1. – С. 46-48.
5. Офіційний сайт Державної Служби Статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.org/uk/>.
6. Підготовка фахівців з освітніх вимірювань в Україні: [навчально-методичний комплекс] / Д. С. Сільвестров, О. Д. Борисенко, О. В. Авраменко та ін.; за заг. ред. Д. С. Сільвестрова. – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2012. – Частина I. – 364 с.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.12.2011 р. № 1283 “Про затвердження Порядку проведення моніторингу та оцінки якості освіти” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1283-2011-п>.
8. Постанова Кабінету міністрів України від 27 серпня 2010 р. № 787 “Про затвердження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців у вищих навчальних закладах за освітньо-кваліфікаційними рівнями спеціаліста і магістра” [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/787-2010-%D0%BF/page>.
9. *Сергієнко В. П.* Система магістерської підготовки за спеціальністю 8.18010022 “Освітні вимірювання” в НПУ імені М. П. Драгоманова / В. П. Сергієнко // Вісник ТІМО: тестування і моніторинг в освіті. – 2011 – № 10. – С. 22-24.

Бондаренко С. И., Макаренко Е. Л., Сергиенко В. П. Подготовка магистров с педагогических измерений в Украине: реалии и перспективы.

В статье описано украинскую систему магистерской подготовки специалистов педагогических измерений, проанализировано состояние ее развития. Выявлены недостатки и намечены перспективы развития.

Ключевые слова: Специалисты педагогических измерений, магистерская подготовка, компетентность, Болонский процесс.

Bondarenko S. I., Makarenko O. L., Sergienko V. P. Preparation of Educational Measurement Masters in Ukraine: realities and prospects.

The article describes a system of Ukrainian Educational Measurement master training, analyzes the state of its development. Found gaps and outline prospects.

Keywords: Educational measurement specialists, master's program, competence, Bologna.

Вакуленко Т. С.

**Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди
(Харків, Україна)**

ДО ПИТАННЯ ПРО КРИТЕРІЇ ВСТУПУ СТУДЕНТІВ ДО ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДЕЯКИХ КРАЇН СВІТУ

У статті розглянуто різні критерії вступу студентів до вищих навчальних закладів США, Російської Федерації та Польщі. Визначено особливості використання результатів зовнішніх незалежних оцінювань як провідного критерію вступу до вищих.

Ключові слова: освіта, вищий навчальний заклад, вступна кампанія, стандартизовані оцінювання, світовий досвід.

Системи вступу до вищих навчальних закладів у різних країнах світу, а також місце незалежних оцінювань у цих системах мають свої відмінності. Вибір тієї чи іншої системи залежить від багатьох чинників, зокрема, від традицій освіти, соціально-економічних можливостей держави, основних цінностей суспільства тощо.

На сьогодні в Україні функціонує ефективна життєздатна система відбору абітурієнтів до вищих на основі зовнішнього незалежного оцінювання. Вивчення підходів до організації вступу абітурієнтів до вищих навчальних закладів світу сприятиме подальшому розвитку вітчизняної системи, дозволить максимально ефективно використовувати потенціал тестів ЗНО.

Системи освіти різних країн світу й, зокрема, проблеми вступу до вищих навчальних закладів цікавлять багатьох українських науковців. Так, О. Ю. Коваленко вивчає основні характеристики вищої освіти США, аналізує структуру системи освіти в цій країні, досліджує провідні риси вищих навчальних закладів США. Відомий харківський дослідник В. П. Горох значної уваги приділив вивченню особливостей системи освіти Російської Федерації. В його дослідженнях проаналізовано єдиний державний екзамен та особливості використання його результатів для вступу до вищих навчальних закладів, а також для сертифікації випускників. Науковець вивчає також питання моніторингу якості освіти в Російській Федерації та місце незалежних оцінювань у цьому процесі. Глибоко аналізує дидактичні характеристики Єдиного державного екзамену російський дослідник Л. В. Караваєва. З досвідом організації й проведення матуральних екзаменів у Польщі знайомить вітчизняних спеціалістів А. І. Милянник, який аналізує зміст і структуру цих екзаменів, а також досліджує питання використання доданої освітньої вартості в практиці загальної освіти.